Gedownload van https://www.wegcode.be/nl/code-van-de-openbare-weg/wat-verandert-er-voor-jou/wat-verandert-er-voor-fietsers

Let op: de inhoud van dit document is slechts geldig op het moment van downloaden. Aangezien de informatie op onze website regelmatig wordt bijgewerkt, kan de inhoud intussen gewijzigd zijn.

Publicatiedatum: 27 mei 2025 - **Downloaddatum:** 24 november 2026

WAT VERANDERT ER VOOR FIETSERS?

De invoering van de Code van de openbare weg (hierna COW genoemd) heeft gevolgen voor elk type weggebruiker. In dit document proberen we een zo volledig mogelijk overzicht te bieden van wat er allemaal verandert voor fietsers. De nieuwe regels worden hieronder in vet weergegeven.

Definities

De term ‘fiets’ of ‘fietser’ (de bestuurder van een fiets) is alleen van toepassing op fietsen met een **maximale breedte van 1 meter**. Voorheen mochten fietsen hoogstens 75 cm breed zijn. Driewielers en vierwielers tot 1 m breed worden op dezelfde manier behandeld als fietsen.

De term ‘rijwiel’ of ‘rijwielbestuurder’ is van toepassing op alle fietsen, driewielers en vierwielers, ongeacht hun breedte.

Dit onderscheid is vooral nuttig voor het gebruik van fietspaden en voor verkeer in tegenrichting in eenrichtingsstraten, dat kan worden toegestaan voor fietsen (en dus ook voor drie- of vierwielige rijwielen tot 1 m breed), maar niet voor rijwielen breder dan 1 m.

De aanwezigheid van een hulpmotor met een vermogen van maximaal 250 W verandert niets aan de categorisering.

Een gemotoriseerd rijwiel, dat is een rijwiel met een hulpmotor met een vermogen tussen 250 W en 1 kW, is niet langer een aparte voertuigcategorie maar een subcategorie van de rijwielen.

Net als bij elektrische fietsen stopt de trapondersteuning op gemotoriseerde rijwielen wanneer de snelheid van 25 km/u wordt bereikt.

De minimumleeftijd van 16 jaar voor het besturen van gemotoriseerde rijwielen is afgeschaft, zodat dezelfde regels gelden als voor andere rijwielen.

Uitrusting

Er is geen apart technisch reglement voor fietsen en andere rijwielen, in plaats daarvan staan de voorschriften voor hun uitrusting in de COW. In principe moeten fietsen en andere rijwielen uitgerust zijn met een voorlicht, achterlicht en een aantal reflectoren (vooraan, achteraan, op de pedalen en op de wielen). **Echter, wanneer ermee gereden wordt tussen het aanbreken van de dag en het vallen van de avond en in alle omstandigheden wanneer het mogelijk is duidelijk te zien tot op een afstand van ongeveer 200 m, zijn de reflectoren vooraan en achteraan, de reflectoren op de pedalen en de zijdelingse signalisatie niet verplicht. De ze uitzondering gold vroeger enkel voor bepaalde soorten fietsen, voortaan geldt deze voor alle soorten fietsen en andere rijwielen.**

Plaats op de openbare weg

Fietsers moeten, waar mogelijk, gebruikmaken van de hieronder beschreven delen van de openbare weg:

het gemarkeerde fietspad rechts in de gevolgde rijrichting;

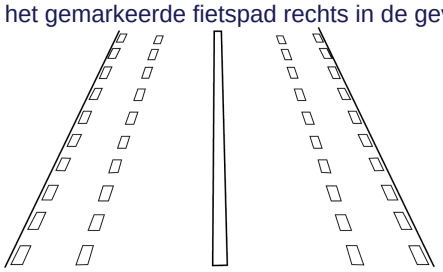

- het fietspad aangeduid door verkeersbord D7;

- het deel van de openbare weg aangeduid door verkeersbord D9;

- de zijdelingse strook rechts in de gevolgde rijrichting;

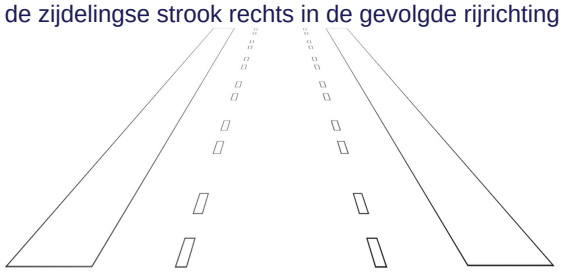

- het deel van de openbare weg aangeduid door bord D11.

Bij gebrek aan deze voorzieningen moeten zij rechts in de gevolgde rijrichting gebruik maken van:

- de rijbaan, of
- de gelijkgrondse berm of parkeerstrook, of
- buiten de bebouwde kom: het trottoir of het deel van de openbare weg aangeduid met bord D13 of de verhoogde berm.

Fietsers zijn dus niet verplicht om het fietspad te gebruiken indien het oppervlak ongeschikt is (als gevolg van begroeiing, modder, beschadiging, enz.) en daardoor als gevaarlijk kan worden beschouwd.

Elke bestuurder die de rijbaan volgt is verplicht zoveel mogelijk rechts te houden. Dit houdt in dat er ook mag van afgeweken worden, bijv. omwille van veiligheidsredenen. Zo mag een fietser op een zekere afstand van geparkeerde voertuigen rijden (rekening houdend met openzwaaiende deuren), of niet helemaal rechts rijden wanneer de rijbaan daar niet in goede staat is (bijv. putten in het wegdek).

Het verkeersbord D13 in combinatie met het extra bord M41b-P.2 laat fietsers toe om daar te rijden op voorwaarde dat ze voorrang geven aan de voetgangers.

Fietsers mogen het fietspad en **het deel van de openbare weg aangegeven met borden D9 of D11 of de zijdelingse strook** verlaten om van richting te veranderen of om in te halen.

Fietsers jonger dan twaalf jaar (in plaats van tien jaar) mogen altijd het trottoir en de verhoogde berm gebruiken.

Fietsers zijn toegelaten tot voetgangerszones tenzij borden dit verbieden.

In een fietszone**, speelstraat en een schoolstraat mogen bestuurders van rijwielen de volle breedte van de rijbaan gebruiken als deze alleen mag gebruikt worden in hun rijrichting en de halve breedte aan de rechterkant als deze in beide rijrichtingen mag gebruikt worden.**

Bestuurders van rijwielen mogen de volledige breedte van de openbare weg gebruiken op een voorbehouden weg, in een voetgangerszone en in een erf.

Bestuurders van rijwielen die in tegengestelde richting in een fietszone, een speelstraat, een schoolstraat, een voetgangerszone, een voorbehouden weg of een erf rijden, moeten zoveel mogelijk rechts houden.

Wanneer fietsers op de busbaan mogen rijden, hoeven zij zich niet zo ver mogelijk rechts op die strook te houden, behalve wanneer een voertuig hen van achteren nadert.

Behalve waar de toegestane snelheid hoger is dan 50 km/u, hebben bestuurders van ligfietsen en gemotoriseerde fietsen met een maximale breedte van 1 m de keuze tussen het fietspad, het deel van de openbare weg dat wordt aangegeven door het bord D9, de zijdelingse strook, het deel van de openbare weg dat wordt aangegeven door het bord D11 en de rijbaan.

Het niet-verplichte fietspad is een nieuw concept. Het is een nieuw deel van de openbare weg, aangegeven met bord R12. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld snellere fietsers gebruikmaken van de rijbaan, terwijl langzamere fietsers, zoals gezinnen, maken van het niet-verplichte fietspad.

R12

Voorrangsregels

De COW brengt heel wat wijzigingen inzake voorrang. De belangrijkste daarvan zijn:

Daar waar de voorrang niet geregeld is, moet voortaan ook voorrang aan rechts verleend worden aan bestuurders die uit een verboden rijrichting komen.

Dit maakt het correct verlenen van voorrang eenvoudiger omdat men niet altijd goed kan zien welke bestuurders in tegenrichting mogen rijden in een éénrichtingsstraat.

Elk plein of verkeerseiland met het verkeersbord D5 is voortaan per definitie een rotonde. Er moet voorrang verleend worden aan het verkeer op de rotonde, ook al staan er geen voorrangstekens.

D5

Bestuurders die een niet-verplicht fietspad (R12) dwarsen, moeten voorrang verlenen aan het verkeer dat er gebruik van maakt.

R12

Begin 2027 zal er een fiche beschikbaar gesteld worden die gewijd is aan de veranderingen met betrekking tot de voorrang.

Verkeer op rotondes

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen rotondes zonder en met rijstroken.

Rotondes zonder rijstroken

Zowel bij het naderen van dit type rotondes als op de rotonde zelf **zijn fietsers niet verplicht om zo dicht mogelijk langs de rechterkant van de rijbaan te rijden.**

Rotondes met meer dan één rijstrook

Wie de rotonde verlaat bij de eerste afrit, moet zowel bij het naderen van de rotonde als op de rotonde zelf de rechter rijstrook gebruiken. Wie de rotonde bij een verdere afrit verlaat, mag zowel bij het naderen van de rotonde als op de rotonde zelf een rijstrook kiezen. De bestuurder die op een andere dan de rechter rijstrook rijdt, mag zich pas na de eerste afrit naar de rechter rijstrook op de rotonde begeven.

Snelheid

In het Vlaams Gewest zal er nog maar stapvoets gereden mogen worden in erven. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest blijft de snelheidslimiet er 20 km/u.

In het Waals Gewest geldt een snelheidslimiet van 30 km/u op de delen van de openbare weg aangeduid door de verkeersborden D9, D11 of R12.

Inhalen

Als fietsers zich op een gedeelte van de openbare weg bevinden dat voor hen bestemd is of dat zij verplicht zijn te volgen, en daarop sneller rijden dan voertuigen die zich op een ander gedeelte van de openbare weg bevinden, dan wordt dat niet als inhalen beschouwd.

Ook het voorbijrijden van voertuigen die stoppen of traag rijden wordt niet als inhalen beschouwd.

Veilige afstand bewaren

De afstand tussen een rijdend voertuig en een voetganger moet binnen de bebouwde kom ten minste 1m en buiten de bebouwde kom ten minste 1,5m bedragen, ongeacht of men ze voorbijrijdt of kruist, **zelfs wanneer de voetgangers zich niet op de rijbaan bevinden, zoals op een smal voetpad**.

Indien deze minimumafstand niet kan worden nageleefd, moet de bestuurder vertragen om de voetganger voorbij te rijden en zo nodig moet hij stoppen. In het Vlaams Gewest mag de voetganger slechts stapvoets voorbijgereden worden.

Filevorming

Op de rijbaan mogen fietsers – rechts of tussen rijstroken – voertuigen die stilstaan of langzaam rijden, voorbijrijden.

Dit wordt niet beschouwd als inhalen.

Naast elkaar rijden

Fietsers die een fietsaanhangwagen trekken, mogen voortaan ook naast elkaar rijden, mits inachtneming van de overige voorwaarden voor het naast elkaar rijden.

Fietsers die op de busbaan mogen rijden, mogen daar met z'n tweeën naast elkaar rijden, behalve wanneer er een voertuig van achteren nadert. In dat geval moeten ze achter elkaar gaan rijden en zich zo ver mogelijk rechts houden.

In groep rijden

In de Code van de openbare weg zijn de regels voor groepen van weggebruikers gebundeld en geharmoniseerd, en dit geldt ook voor fietsers.

Wie een groep fietsers of andere groepen weggebruikers begeleidt, heet voortaan 'signaalgever'.

- Wanneer meerdere fietsers samen rijden, vormen ze al een groep vanaf **10** deelnemers.
- Groepen zijn beperkt tot **100** deelnemers. Wanneer er meer dan 100 deelnemers zijn, moet men zich opsplitsen in groepen met telkens maximaal 100 deelnemers.
- Groepen van meer dan 50 deelnemers moeten worden begeleid door ten minste twee **signaalgevers**.
- Groepen tussen **10** en 50 deelnemers mogen worden begeleid door **ten minste één signaalgever**.

Fietsers die in groepen van minstens **10** personen rijden zijn niet verplicht gebruik te maken van fietspaden, **de delen van de openbare weg gemarkeerd met de borden D9 of D11 of de zijdelingse stroken**, en mogen altijd met z'n tweeën naast elkaar op de rijbaan rijden als ze bij elkaar blijven.

Voertuigen die groepen fietsers begeleiden worden toegevoegd aan de categorieën van voertuigen die toegang hebben tot het plaatselijk verkeer.

Passagiers

Op een rijwiel moeten kinderen jonger dan drie jaar worden vervoerd in een zitje dat ten minste is voorzien van een gordel, voetsteunen en een rugleuning.

Kinderen jonger dan drie jaar mogen niet worden vervoerd op toestellen die zijn uitgerust met een wiel, pedalen en een vast stuur, bevestigd aan een fiets en ontworpen om één of twee kinderen te vervoeren (een aanhangfiets).

Om passagiers te kunnen vervoeren in een fietsaanhangwagen, moet deze uitgerust zijn met zitplaatsen die voldoende bescherming bieden voor de handen, de voeten en de rug.

De amazonepositie is ook verboden op rijwielen (en niet alleen op fietsen).

Diagonaal oversteken

Waar het verkeer wordt geregeld door verkeerslichten met het silhouet van een fiets omgeven door pijlen ("vierkant groen"), mogen fietsers de rijbaan diagonaal oversteken.

Stilstaan en parkeren

Op voetpaden en in bermen moeten rijwielen met een breedte van maximaal één meter zo worden geparkeerd dat er een begaanbare ruimte van minstens 1,5 meter overblijft, zodat ze het voetgangersverkeer niet hinderen.

Een rijwiel mag niet geparkeerd worden op podotactiele tegels (tegels die gebruikt worden om slechtzienden te geleiden, bijvoorbeeld naar een zebrapad).

Verkeerslichten

Een aanvullend geel-oranje knipperlicht met het silhouet van een fiets en een knipperende geel-oranje pijl, bij een rood of oranje-geel verkeerslicht, betekent dat fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (en dus ook speedpedelecs) verder mogen rijden in de richting(en) aangegeven door de pijl(en). **Voortaan kan dit verkeerslicht meerdere richtingen aangeven.**

Verkeersborden

Zichtbaarheid en contrast

De rode randen en rode diagonale balken zijn omgeven door een witte rand om het bord beter zichtbaar en leesbaar te maken.

Alle onderborden hebben een zwart opschrift en een zwarte rand op een witte achtergrond.

Symbolen

De symbolen die weggebruikers en voertuigen voorstellen zijn eenvoudiger en moderner.

Er is nu een symbool voorzien voor bakfietsen.

Er is een nieuw symbool voorzien voor deelfietsen.

Hiermee kan bijvoorbeeld een parkeerplaats voorbehouden worden voor bakfietsen of deelfietsen.

Voorrangsborden

Er is voortaan maar één bord meer dat fietsers en speedpedelecs toestaat door rood of oranje licht te rijden, om rechtsaf of linksaf te slaan of rechtdoor te rijden. De pijl(en) geeft (geven) de richting(en) aan waarin het rode of oranje-gele licht mag worden voorbijgereden).

B22

Gebodsborden

Voor elk bord dat gebruikers verplicht om een specifiek deel van de openbare weg te gebruiken (zoals een bord dat een fietspad voorschrijft), is een eindbord voorzien. (D8, D10, D13, D14, D16)

Aanwijzingsborden

Er wordt een nieuw aanwijzingsbord ingevoerd :

F36 - Wegwijzer die fietsers geleidt naar een deel van de openbare weg

Verkeersborden met bijzondere voorschriften

Deze borden begrenzen een gebied waar een of meer specifieke regels gelden (inzake snelheid, parkeren, inhalen, enz.):

R9 - Begin van een weg die voorbehouden is voor de aangegeven weggebruikers

 R12 - Begin van een niet-verplicht fietspad

R17 - Begin van een fietszone

Op de borden “Voorbehouden weg”, “Voetgangerszone”, “Fietszone” en “Erf” kan de wegbeheerder eventueel de maximumsnelheid in de zone aangeven. Deze kan immers van gewest tot gewest verschillen.

Aangezien deze borden een gereglementeerd geografisch gebied bestrijken waar verschillende specifieke regels van toepassing kunnen zijn (inzake snelheid, parkeren, inhalen, plaats op de openbare weg…), zal een bord altijd het einde van de zone aangeven.

 V5 - Bord voor het begeleiden van een groep fietsers

Wegmarkeringen

Tijdelijke gele markeringen kunnen witte wegmarkeringen tijdens wegwerkzaamheden vervangen**. De gele kleur kan worden gebruikt voor alle soorten tijdelijke markeringen (rijstroken, zebrapaden, fietspaden, enz.) tijdens wegwerkzaamheden.**

Met eventuele witte wegmarkeringen in de buurt moet geen rekening meer worden gehouden.